

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Kulturbild
(B.)
S.
A. L.

VÄSTSVENSKA FOLKMINNESFÖRENINGEN.

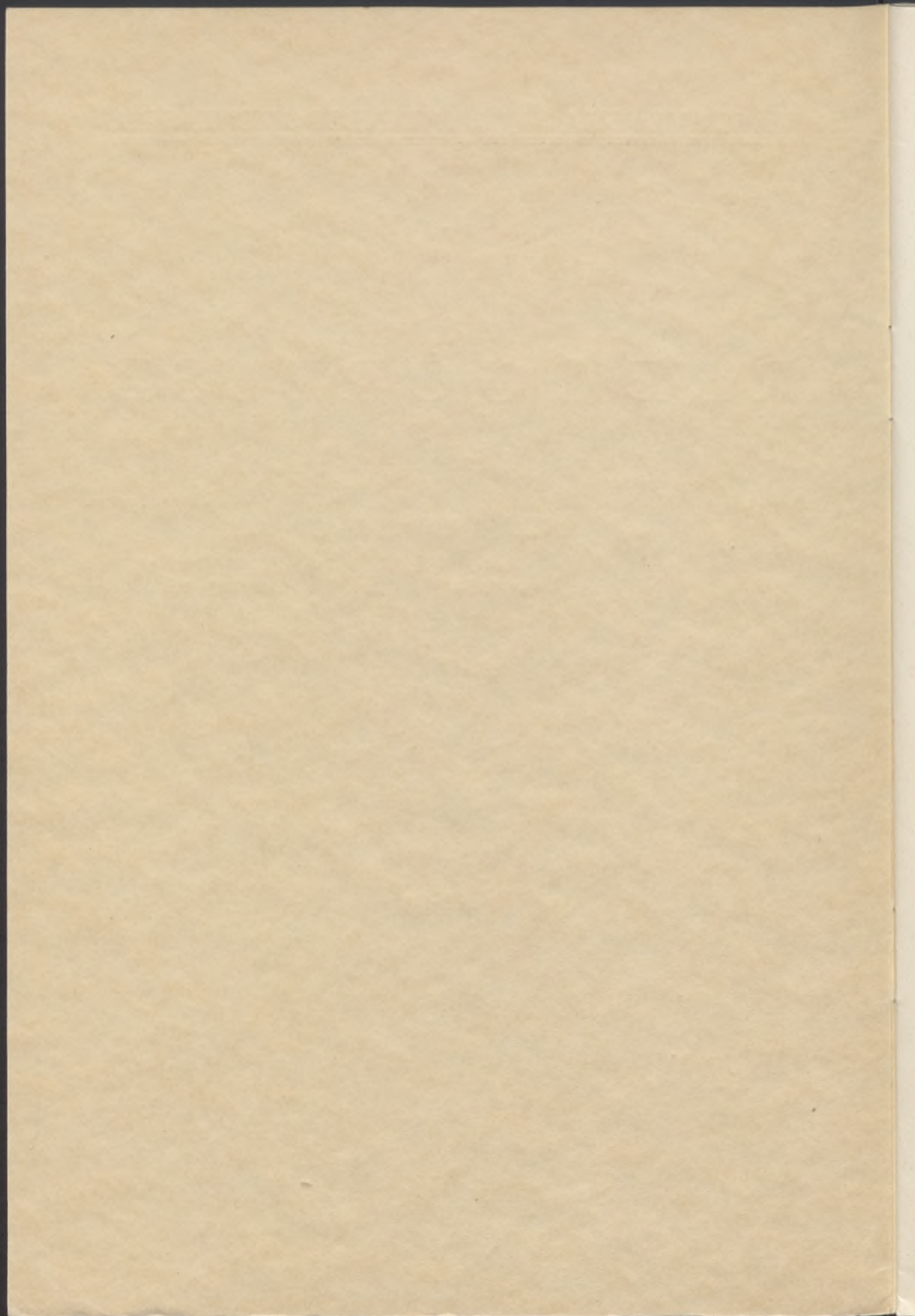
REDOGÖRELSE

FÖR

FJÄRDE ARBETSÅRET

1/9 1922—31/8 1923.

Redogörelse för Västsvenska Folkminnes- föreningens fjärde arbetsår.

1/9 1922—31/8 1923.

I. Möten och föredrag. Organisation och expedition. Medlemmar.

Föreningens årsmöte hölls å Göteborgs högskola lördagen den 14 okt. 1922. Sedan revisionsberättelsen godkänts, redogjorde undertecknad för arbetet under det gångna verksamhetsåret och demonstrerade den systematiska och den geografiska katalogen över föreningens upptecknings-samlingar. Vid företaget val fick styrelsen följande sammansättning: lektor H. Celanders, ordf., intendenten Axel Nilsson, v. ordf., fil. kand. David Arill, sekr., kapten W. Liungman, skattmästare, lektor Vilh. Cederschiöld, folkskoll. E. Lindälv, apotekare Martin Lundqvist och intendenten Erland Nordenskiöld, samtliga omvalda. Till suppleanter utsågs amanuensen T. Lenk och ingenjör E. Bergendahl, omvalda, samt docenten Sverker Ek och arkitekt Allan Berglund, nyvalda, den förre efter hemmansägaren Olaus Olsson, som på grund av sitt hedersledamotkap i föreningen avgått, den senare på ny plats. Till revisorer omvaldes lektor N. Wimarson och seminarielärare L. G. Sjöholm med konsul Jean O. Ericson, nyvald, som ersättare.

Härpå lämnade ordf. en del uppgifter om arbetsplanen för den närmaste tiden, varefter amanuensen vid Nordiska Museet, fil. kand. Sigurd Erixon höll ett med ljusbilder illustrerat föredrag över ämnet Svensk byggnadskultur och dess geografi. Slutligen höll lektor Vilh. Cederschiöld föredrag om Spöken och gästar i sydbohuslänsk folktradition.

Under året har tre samkväm anordnats. Följande föredrag har därvid hållits: den 21 nov. 1922 av undertecknad över ämnet Folksagoforskningen förr och nu och av lektor H. Celander om Fruktbarhetsriter och fruktbarhetsmyter i västra Värmland; den 5 mars 1923 av kapten W. Liungman om Det psykiska och psykopatologiska underlaget vid sägenbildningen, varjämte å samma möte diskuterades föreningens ställning till Folkminneskommitténs betänkande med inledningsanförande av undertecknad; den 21 april 1923 Om halländska ordspråk av folkskoll. Johan Kalén. Samtliga föredrag har åtföljts av diskussion.

Styrelsen har under året sammanträtt den 3 och 18 sept., 14 okt. och 21 nov. 1922, den 5 mars, 4 och 27 april, 29 maj, 3 juni, 20 och 24 aug. 1923.

Expeditionsgöromålen har handhafts av undertecknad. 488 postförsändelser har inkommit, medan 1,042 postförsändelser, varav 515 brev, avgått. Härtill kommer korrespondensen i ekonomiska frågor, som omhänderhafts av skattmästaren, kapten Liungman, med arkitekt Berglund som vikarie under sommarmånaderna.

Som V. F. F:s representant deltog undertecknad den 1 febr. i ett av Folkminneskommittén anordnat möte i Stockholm med ombud från skilda institutioner och föreningar, som har folklivs- och folkmålsforskning på sitt program. Härvid redogjorde kommitténs ordf., prof. Lithberg, för huvuddragen i kommitténs betänkande, som därefter diskuterades.

Vid arbetsårets slut hade V. F. F. 11 ständiga, 26 understödjande, 91 vanliga, 3 korporativa och ett 50-tal korresponderande medlemmar. Dessutom har föreningen följande hedersledamöter: trädgårdsmästaren Edv. Erlandsson, Veinge, folkskoll. J. Kalén, Lia, f. d. lantbrukaren Klas Olofsson, Fristad, och hemmansägaren Olaus Olsson, Hjalteby.

En av föreningens verksammaste ledamöter, J. A. Thorkelsson i Flateby, avled i sept. 1922.¹ Sedan V. F. F:s första arbetsår har Thorkelsson varit en flitig upptecknare, och den ena sändningen efter den andra av visor, sägner, folktro m. m. har genom hans försorg införlivats med vårt arkiv. Ända till de sista dagarna av sitt liv bevarade han det varmaste intresse för hembygdens traditioner. Stilla, som han levat, gick han bort, sörjd av alla, som haft glädjen att närmare lära känna honom. Då han från sin barndom varit vanför, har hans liv varit en lång lidandesdag, men han hörde till dem, som aldrig klagat. För folkminnesforskningen är hans uppteckningar av bestående värde. När han nu för alltid lagt ner pennen, bringar V. F. F. honom sitt varmaste "tack för god vakt".

II. Agitationen.

Genom avdelningen Tro, sed och sägen i Handeltidningens Veckoblad — se nedan, avd. V! — har föreningen varit i tillfälle att i vida kretsar sprida kännedom om sin verksamhet och väcka intresse för insamlingsarbetet. Till meddelare och andra intresserade har utsänts frågelistor och broschyrer.

Av styrelsens ledamöter har följande under året hållit föredrag rörande folkminnesinsamling och hembygdsvård:

Lektor H. Celander över ämnet Västsvensk folktro och folksed, folkhögskolan å Tyft (30 mars), statens bibliotekskurs för västra Sverige (Göteborg 30 juli).

Lektor Vilh. Cederschiöld: Tron på spöken och troll i Bohuslän, Breareds föreläsningförening (januari 1923); Bohuslänska sägner, Hallands Hembygdsförbunds årsmöte å Katrineberg (juni 1923); kurs för danska lärare, Middelfart, Danmark (juli

¹ En kort biografi över Thorkelsson finnes i *Bohuslänska folkminnen*, sid. 181—183.

1923); Sägen och sanning, Föreningen Nordens sommarkurser för skandinaviska lärare, Hindsgavl, Danmark (d:o).

Apotekare M. Lundqvist: Tandvård och tandvårksbot i gammalsvensk folktro, sällskapet Gnistan i Göteborg (dec. 1922).

Folkskoll. E. Lindälv: Hembygdens minnen, Vallda föreläsningsförening (nov. 1922); Hembygdsarkiv, Frillesås föreläsningsförening (dec. 1922); Hembygdsundervisningen i folkskolans högre klasser, Göteborgs stifts läraremöte (aug. 1923).

Undertecknad över något av ämnena Hembygdsvård, Hembygdsvård och folkminnesinsamling, Våra folkminnen och deras betydelse, Folklig tro, sed och sägen, Frieri och bröllop, Ett bondbröllop i norra Bohuslän för hundra år sedan, Bröllops seder från Tjörn, Vårseder, Julen i forna tider, Folkdiktning, Våra folksagor, Etiken i våra folksägnar, Hur man samlar folkminnen, Studiet av våra folkminnen: okt. 1922 Göteborg (hälsningsanförande vid Göteborgs Folkdansare-Förbunds uppvisning); nov. 1922 Vallda (förel.-fören.), Onsala (Nordhallands Hembygdsförening), Hanhals (d:o), Fjärås (d:o), Tölö (d:o); dec. 1922 Frillesås (förel.-fören.), Veddige (d:o), Göteborg (Göteborgs skolförening), Örebro (2 förel. vid instruktionskurs för studieledare), Fellingsbro (folkhögskolans vinterkurs); jan. 1923 Torslanda (förel.-fören.), Björlanda (d:o), Säve (d:o), Askim (d:o, 2 förel.); febr. 1923 Göteborg (instruktionskurs för studieledare i A. B. F.), Tyft (folkhögskolans vinterkurs); mars 1923 Örebro (förel.-fören.), Norrbottens län (15 förel. i förel.-fören., 2 vid folkhögskola, 1 vid småskolesem.); april 1923 Katrineberg (instruktionskurs för folkminnesuppt., anordnad av Hallands Hembygdsför-

bund, 5 förel.), Strömstad (förel.-fören.), Dingle (lantmannaskolans avslutning).

Föreningens hedersledamot, folkskolläraren Johan Kalén har bl. a. hållit 4 förel. vid Hallands Hembygdsförbunds instruktionskurs å Katrineberg (april 1923).

III. Utbildning av upptecknare.

Enligt beslut å styrelsesammanträde den 4 april anordnade V. F. F. en instruktionskurs å Göteborgs högskola med början den 23 april. I denna kurs deltog ett sextiotal personer, huvudsakligen elever vid Göteborgs folkskoleseminarium, Rudebecks seminarium och Kjellbergska seminariet. I kursen ingick sex föreläsningar, nämligen av lektor H. C e l a n d e r, Folktro och folksed (28 april och 2 maj); kapten W. L i u n g m a n, Varför skola vi samla varianter? (4 maj); u n d e r t e c k n a d, Folkdiktning (23 och 25 april), Hur man samlar folkminnen (4 maj).

I Göteborgs högskolas sommarkurser (9—21 aug.) ingick dessutom en serie folkminnesföreläsningar. Härvid behandlade lektor H. C e l a n d e r Västsvensk folktro och folksed i religionshistorisk belysning (3 förel.), docent S v e r k e r E k Folklig visdiktning i västra Sverige (4 förel.) och u n d e r t e c k n a d Västsvensk folkdiktning (2 förel.) samt Praktiska anvisningar för insamling av folkminnen (1 förel.).

I samband med dessa föreläsningar har instruktionslitteratur, frågelistor m. m. tillhandahållits.

IV. Konferens för västsvensk hembygdsvård och hembygdsforskning.

I jan. 1922 framlade herr Lindälv och undertecknad förslag om anordnande av en konferens för västsvensk hembygdsforskning och hembygdsvård vid jubileumsutställningen i Göteborg 1923. Sedan ett preliminärt förslag utarbetats och representanter för västsvenska fornminnes- och hembygdsföreningar samt landskapskillen i Göteborg anslutit sig till

denna tanke, tillsattes en kommitté med ombud från ett flertal organisationer. Till kommitténs ordf. utsågs lektor H. Celander, till sekr., kassaförvaltare och byråföreståndare folkskoll. E. Lindälv. Upprop och inbjudningar utsändes till föreningar och enskilda.

Till konferensen, som hölls å Göteborgs högskola den 17—19 aug., hade ett tjugotal organisationer sänt befullmäktigade ombud. Konferensen öppnades den 17 aug. kl. 1 e. m. av kommitténs ordf., lektor Celander, varpå till ordf. valdes f. rektor A. Dahlman, Karlstad, till v. ordf. f. rektor S. Welin, Skara, och lektor Celander, till sekr. och kassaförvaltare folkskoll. Lindälv och till v. sekr. konstnären Hj. Arleman, Broddetorp. Sekr. i Dalarnes Hembygdsförbund, kand. O l a B a n n b e r s höll därpå föredrag med ljusbilder om hembygdsmuséerna i Dalarne. Den 18 aug. talade prof. N. L i t h b e r g över ämnet Hur kan det frivilliga arbetet gagna folklivsforskningen? Den 19 aug. vid utflykt till Särö höll arkitekt A l l a n B e r g l u n d föredrag med ljusbilder om Byggnadsminnena och deras vård. Den 18 och 19 aug. demonstrerades följande delar av utställningen: arkeologiska avdelningen (under ledning av dr Sarauw), allmoge- och hantverksavdelningarna (amanuens Lenk), kyrkliga avdelningen (amanuens Stenung) och fiskerihistoriska avdelningen (amanuens Rencke). Den 18 aug. demonstrerades Nordhallands hembygdsförenings arkiv av folkskoll. G. Ahlberg och V. F. F:s arkiv — särskilt katalogiseringssystemet — av undertecknad.

Första mötesdagen diskuterades frågan om samarbete mellan de västsvenska hembygdsorganisationerna med inledningsföredrag av u n d e r t e c k n a d, som därvid föreslog, att den västsvenska hembygdskonferensen skulle återkomma årligen och förläggas till olika platser, där verk samma föreningar har sin central, att konferensen årligen skulle utse ett arbetsutskott med nio medlemmar, företrädande hembygdsvårdens och hembygdsforskningens olika grenar med anknytning till folkbildningsarbetet, att detta

arbetsutskott skulle tjänstgöra som rådgivare åt hembygdsföreningarna och söka väcka allmännare intresse för hembygdsvård och kulturforskning, och att det dessutom skulle utge en tidskrift eller årsbok. Frågan blev föremål för livlig diskussion och upptogs till förnyad behandling andra och tredje mötesdagen. Beslut fattades, att konferensen skulle upprepas i enlighet med inledarens förslag, varjämte man beslöt tillsätta en samarbetskommitté med följande ledamöter: folkskoll. Johan Alin, Göteborg, fil. kand. David Arill, Torsby, ingenjör E. Bergendahl, Sävedalen, arkitekt A. Berglund, Särö, fil. lic. Åke Campbell, Herrljunga, lektor H. Celander, Göteborg, rektor V. Dahlgren, Arvika, folkskoll. Johan Kalén, Lia, amanuens T. Lenk, Göteborg, prof. Hj. Lindroth, d:o, folkskoll. E. Lindälv, d:o, kapten W. Liungman, d:o, redaktör Filip Pärson, Falkenberg, f. rektor S. Welin, Skara, lektor K. Ågren, Göteborg. Samarbetskommittén, som med denna sammansättning skall fungera t. o. m. nästa konferens, fick namnet *V ä s t s v e n s k a H e m b y g d s n ä m n d e n*. Det är att hoppas, att nämnden genom sin rådgivande och upplysande verksamhet skall bli av stor betydelse för stimulerande av hembygdsintresset i Västsverige. V. F. F. torde genom samarbete med nämnden på ett mera effektivt sätt än förr kunna nå föreningarna runt om i våra bygder.

Konferensdeltagarna hade beretts tillfälle att åhöra vissa folkminnesföreläsningar på sommarkursernas program. I samband med konferensen hade anordnats en utställning av folkminneslitteratur, allmänna arbeten i hembygdsforskning m. m. samt västsvensk hembygds litteratur.

V. Insamlingen och arkivet.

Kuratorerna för Kungl. och Hvitfeldtska Stipendieinrättningen har även innevarande år genom anslag ur fondens medel gjort det möjligt att fortsätta insamlingsarbetet i Bohuslän. Styrelsen har, då arbetsfältet nu någorlunda kan

överblickas, uppgjort en fullständig plan att ligga till grund för insamlingen fr. o. m. ingången av juni månad 1923. Enligt denna plan skulle undersökningarna vara i huvudsak slutförda år 1930. Planen upptar dels primärundersökningar i 36 socknar ($\frac{1}{2}$ t. o. m. 2 mån. i var), dels lokal djupforskning inom vissa ålderdomliga och rikt givande områden, dels kompletteringsarbeten, som vid genomgång av materialet visar sig nödvändiga. I närmaste anslutning till bifogad kostnadsberäkning, även upptagande mindre belopp för katalogisering m. m., har kuratorerna välvilligt ställt ett belopp av 4,000 kr. till föreningens förfogande för innevarande år.

Följande stipendiater har under detta arbetsår varit i verksamhet för föreningens räkning:

folkskoll. John Hallin två månader inom Norum och Ödsmål;

kand. Ivan Markendahl en månad i Krokstad;

folkskoll. Karl Dahlin c:a tre veckor i Askum;

stud. Olof B. Carlsson en månad i Kungshamn och Tanum;

undertecknad c:a fyra månader, jämsides med expeditionsgöromålen, i Kareby, Jörlanda och Skee med vissa kompletteringsundersökningar på annat håll;

hemmansägaren Olaus Olsson i Bräcke har fortsatt med insamlingsarbetet på Tjörn med personligt anslag ur Hvitfeldtska fonden.

Som gåva ha följande personer överlämnat uppteckningar till arkivet: I. Mattsson, H. Celanders, red. av Göteborgstrakten, fröken Selma Johansson (Bohuslän); I. Markendahl, M. Nord, L. Westerberg (Dalsland); Edv. Olsson i Bålstad (Värmland); fru Annie Liungman (Västergötland); fr. L. Carlsson, O. Elowsson, Alfred Svensson, Alb. Andersson (Halland); D. Arill (Närke, Upland) m. fl. landskap).

Två folkminnessamlingar från norra Dalsland — Håbol, Ed, Ärtemark och angränsande socknar — har under året inköpts. Den ena har hopbragts av kand. Ivan Markendahl, den andra av stud. Tage Heimer.

Föreningen har träffat avtal om samarbete i fråga om folkminnesinsamlingen med Hallands Hembygdsförbund och Dalslands Hembygdsförbund, varvid V. F. F. tillhandahåller broschyrer och frågelistor och lämnar upptecknarna råd och anvisningar. I utbyte lämnar förbunden insamlat material till avskrivning. Även med den folkminneskommitté, som tillsatts av Örebro läns folkbildningsförbund, har V. F. F. stått i förbindelse.

Avdelningen Tro, sed och sägen i Handelstidningens Veckoblad har liksom föregående arbetsår upplåtits för V. F. F. och redigerats av undertecknad. Under tiden jan.—juni d. å. anordnades en pristävlan, varigenom stora mängder värdefullt material tillfördes arkivet. Det har visat sig vara en utmärkt form för pristävlan, när denna utsträcker sig över en längre tid, och när en del av det inkomna materialet i mån av utrymme publiceras i tidningen. De flesta deltagarna har gång på gång återkommit med bidrag, och det har varit möjligt att dels mera allmänt genom upprop i tidningen, dels genom hänvändelser per brev inrikta dem på olika traditionsområden och härigenom få tidigare uppteckningar ytterligare kompletterade. Fyra huvudavdelningar har ingått i tävlingen: 1. Tro och sed i samband med vårfirandet; 2. Traditioner rörande jakt och fiske; 3. Folklekar; 4. Byliv. Även uppteckningar av andra folkminnen, såsom sägner, visor m. m., har medtagits.

Som pris anslog Handelstidningens Veckoblad 300 kr., Västsvenska Folkminnesföreningen 300 kr. och bokpremier och enskild person 15 kr. Allt materialet genomgicks av undertecknad, som upprättade den slutliga pris-

listan; en del av uppteckningarna granskades dessutom av apotekare M. Lundqvist och ingenjör E. Bergendahl. I Handelstidningens Veckoblad för den 12 juli kunde resultatet av tävlingen meddelas. Prislistan var denna: M i m m i Fred, Högsäter, 1:a pris (125 kr.); F. H. j. Palmqvist, Lane Ryr, 2:a pris (85 kr.); E d v. Erlandsson, Veinge, Nils Carlin, Hallinden, A—n, Joh:s J—n, 3:e pris (50 kr.); E d v. Olsson i Bålstad, Tor Sten, Gunnar J—n, Karl G. L., Inga-Lill, 4:e pris (25 kr.). Extrapris från 15 till 5 kr. tillerkändes: Olof Fröjd, "Valingeflickorna", Karl A. Karlsson, H. j. R. Nilsson, Nils Eriksson, Anna S. Specialpris à 5 kr. för vissa uppteckningar tilldelades E d v. Erlandsson, F. H. j. Palmqvist och E d v. Olsson. Bokpremier tillföll slutligen följande: B. O., A. S., Jenny A—n, Ivar Mattsson, K. K—n, "Hemkär", Sv., Algot L—n, O. C—n, A. J., Karl G. L.

Allt material, som under arbetsåret inkommit, har ordnats, nummerats och införts i accessionskatalogen; arkivet är denna dag uppe i 784 accessionsnummer, utgörande föreningens egna samlingar. Avskrifterna ur andra arkiv har ännu ej katalogiserats. En del material från föregående arbetsår har införts i accessionskatalogen. De nytillkomna uppteckningarna utgör nära 200 accessionsnummer.

Över accessionsnumren 496 t. o. m. 608 har upprättats tre kataloger: 1. systematisk, som gjorts så detaljerad som möjligt; 2. topografisk; 3. "upptecknarekatalog", upptagande namn och adress å samtliga bidragsgivare med acc.-nr å resp. kort. Inom arkivets första 608 acc.-nr är det således möjligt att utan svårighet finna speciella upplysningar över traditionsstoff av olika slag, alla härad eller socknar, varifrån uppteckningar finns, samt upptecknarnas bidrag. Styrelsen hyser den förhoppningen, att vid sidan av "upptecknarekatalogen" så småningom

skall växa fram ett personhistoriskt arkiv med levnadsbeskrivningar och självbiografier av sagesmän, upp-tecknare m. fl. Ett biografiskt frågeformulär, avsett att ifyllas och med samma format som föreningens upp-teckningsblanketter, har utarbetats och sänts till en del upp-tecknare. Som ledning har utgivits ett litet häfte *Våra gamla* (se nedan!).

Med ledning av den topografiska katalogen har upprättats en folkminneskarta, utvisande omfattningen av föreningens samlingar den 1 jan. 1923. Kartan, som finnes i allmogeavdelningens studierum å utställningen, har skänkts till föreningen av arkitekt Allan Berglund.

En del avskrifter, register och hänvisningar m. m. har lämnats av lektor G. Bergman, lektor V. Cederschiöld, lektor H. Celander, lektor H. Rosén m. fl. Tidningsurklipp av folkloristiskt intresse har insänts av ett flertal personer.

Arkivet har i stor utsträckning anlåtats av åtskilliga forskare, främst medarbetarna i Göteborgs Jubileumspublikationer (folkminnesvolymerna). OrdnanDET av arkivet, all katalogisering o. dyl. har utförts av undertecknad, i vars frånvaro apotekare M. Lundqvist haft hand om utlåningen.

VI. Skrifter.

I monografiserien Göteborgs Jubileumspublikationer ingår två volymer folkminnen. Nr XV i serien är *Västsvensk forntro och folksed* med följande innehåll: Förord av H. Celander; Vårhalvårets märkesdagar, arbetsliv och fester i Västsverige av D. Arill, sid. 9—30; Från midsommar till kyndelsmäsSA av H. Celander, 31—126; Lekar av K. Ågren, 127—142; Frieri och bröllop av D. Arill, 143—156; Död och begravning av H. Rosén, 157—170; Folklig sjukdomstro och läkekonst i västra Sverige av M. Lundqvist, 171—204; Husdjuren i västsvensk folktro och folksed av P. Heurgren, 205—235. Till detta samlingsverk sluter sig nr XVI *Folk-*

sägen och folkdiktning i västra Sverige. Utom Förord av D. Arill träffas följande uppsatser: Några ord om folksägen av D. Arill, sid. 7—12; Folksägnen från norra Bohuslän av D. Arill, 13—30; Folksägnen från södra Bohuslän av V. Cederschiöld, 31—60; Folksägnen från norra Halland av J. Kalén, 61—88; Folksägnen från Västergötland av J. Götling, 89—140; Dalsländska folksägnen av G. Bergman, 141—156; Ur den västsvenska folksagodiktningen av D. Arill, 157—176; Folklig visdiktning i västra Sverige av S. Ek, 177—212.

För samtliga uppsatser har material ur V. F. F:s arkiv kommit till användning, och många av bidragen bygger helt och hållet på V. F. F:s samlingar och Göteborgs Högskolas Ortnamnsinstituts äldre texter. På grund av det starkt begränsade utrymmet har endast det viktigaste materialet förts fram. Endast i undantagsfall har uppteckningar, inkomna efter 1 juni 1922, kommit till användning. Bägge volymerna är illustrerade. Bokhandelspriset är 10 kr.

Av Västsvenska Folkminnesföreningens småskrifter har som nr II utkommit Våra gamla av David Arill (A. B. Pehrsons Förlag, Göteborg. Pris 50 öre).

Följande folkminnesuppsatser har därjämte publicerats: Visor, upptecknade i Veinge av Edv. Erlandson (Vår Bygd 1923); Systematisk folkminnesinsamling (Hävd och Hembygd 1923); Ungdomen och folkminnesinsamlingen (Hembygden, tidskrift utg. av Svenska Ungdomsringen för bygdekultur); Gamla folkfester (Bohuslän, läsebok för skola och hem). Författare till dessa uppsatser är D. Arill.

VII. Arbetsplan för 1923—1924.

Under femte arbetsåret fortsattes insamlingen i stort sett på samma sätt som hittills. Ett par folkminnesintresserade personer, som med gott resultat sysslat med upp-

teckningsarbete, kommer att bedriva undersökningar på Orust och inom Stångenäs härad. Nästa sommar återupptas det mera systematiska insamlingsarbetet på andra håll i Bohuslän.

Tro, sed och sägen kommer även framdeles att redigeras genom V. F. F. En ny pristävlan är påtänkt; antagligen ingår bl. a. Tro och sed kring huvudepokerna i människolivet, d. v. s. födelse och barndop, frieri och bröllop, död och begravning. Största delen av de uppteckningar och frågelistor, som fr. o. m. jan. 1922 publicerats i Handelstidningens Veckoblad, utges i början av 1924 under titeln Tro, sed och sägen.

Styrelsen har vidare under övervägande ett av kapten W. Liungman väckt förslag om anskaffande av sockenombud i hela västra Sverige. De försök, som undertecknad tid efter annan gjort i denna riktning, har visserligen hittills visat sig föga lovande. Det är sällan svårt att få tag i folk, som lovar att sända uppteckningar, men ytterst svårt att på detta sätt få intresserade och hängivna medarbetare. Blir V. F. F. i stånd att ännu mera energiskt än nu bedriva agitationen, och kan insamlingsledningen därjämte genom Västsvenska Hembygdsnämnden komma i närmare kontakt med fornminnes-, musei- och hembygdsföreningarna, torde möjligheterna att mångdubbla de frivilliga upptecknarnas antal betydligt tillväxa. Ett sådant utökande av fältarbetarna är under nuvarande förhållanden svårt att genomföra, så länge föreningen är beroende av, hur mycket av sin fritid som styrelseledamöterna kan offra på organisationsarbetet. Under fjärde arbetsåret har undertecknad, vid sidan av arkivundersökningar och förstudier till en folkloristisk avhandling, kunnat använda största delen av sin tid till katalogiserings- och expeditionsgöromålen. Då undertecknad från slutet av augusti måst återgå till sin lärare-tjänst, är det ju omöjligt att periodvis använda 8—10 tim. per dag för föreningen. Det ordinarie expeditionsarbetet kräver i vanliga fall c:a 20 tim. i veckan, och detta arbete

får inte ligga nere. Så snart det blir möjligt, måste föreningen därför anställa ett expeditiönsbiträde, som utför den mängd vanligt rutinarbete, som sedan föreningens tillkomst ålegat sekreteraren, och som vissa tider blivit nästan överväldigande. Den centrala ledningen kan inte gärna delas upp på flera personer utan måste ligga i en hand, ty om ingen har överblick över hela arbetsfältet, riskerar man åtskilligt dubbelarbete.

VIII. *Ekonomien.*

Nu liksom förr behöver Västsvenska Folkminnesföreningen framför allt ekonomiskt stöd för sin verksamhet. Intresse och arbetsvilja finns runt om i västsvenska bygder. Vad som fattas är penningar att i önskvärd utsträckning bygga vidare på den organisation, som vuxit upp. För insamlingen utom Bohuslän har föreningen f. n. inga som helst medel till sitt förfogande. I dagarna utkommer Folkminneskommitténs betänkande, men innan detta passerat alla instanser, är vi otvivelaktigt mycket fattigare på levande folktradition än nu; för alla folkminnesforskare står det fullt klart, att vi inte har rätt att sitta med armarna i kors och vänta på statsbidrag. En följd av den rådande depressionen är för vårt vidkommande, att föreningens medlemsantal sjunkit, enär föreningen måst höja årsavgiften för vanliga medlemmar till 5 kr. Styrelsen riktar härmed en vördsam vädjan till alla intresserade att söka skaffa nya medlemmar. En stor del av våra medarbetare lever i mycket små förhållanden. Vi har t. o. m. upptecknare, som vårdas å ålderdomshem. Vi kan endast i mycket ringa utsträckning honorera dem för deras arbete. Varenda ny årsavgift betyder för oss ökade möjligheter att genom ett litet arvode stimulera insamlingsintresset hos våra gamla medhjälpare och samtidigt sprida en smula glädje över deras ensamma liv. Även om mången gör sina uppteckningar utan en tanke på någon ersättning, känns det

bittert att ofta inte kunna ge något annat än ett tack, då man vet, att några kronor, som inte ens utgör ersättning för renskrivningsarbetet, skulle vara en välkommen hjälp.

De personer, som genom stipendium från V. F. F. bevistade föreningens folkminneskurs i april 1920 utan att sedan insända uppteckningar, erinras om sin moraliska skyldighet att stödja vår verksamhet. De uppmanas härmed än en gång att snarast möjligt insända, vad de samlat, eller att i annat fall återbetala det då erhållna bidraget.

Att vårt arbete inom Bohuslän kunnat bedrivas i så stor omfattning, som verkligen skett, beror först och främst på anslagen från Kungl. och Hvitfeldtska Stipendieinrättningen, till vars kuratorer vår förening står i största tacksamhetsskuld. Till alla, som med insända uppteckningar, tävlingsbidrag eller på annat sätt biträtt vid insamlingsarbetet, samt till Handelstidningens Veckoblad framföres föreningens hjärtliga tack. Styrelsen vill även betyga sin tacksamhet mot amanuensen Sigurd Erixon och lektor K. Ågren, som upprättat var sin frågelista för pristävlingen i Tro, sed och sägen.

Handledningar och frågelistor till hjälp vid uppteckningsarbetet, uppteckningspapper, biografiska blanketter m. m. erhålles gratis vid hänvändelse till sekreteraren, fil. kand. David Arill (adr. Torsby), som därjämte lämnar föreningar och enskilda råd och anvisningar angående insamlingens bedrivande.

Anmälan om inträde i föreningen göres hos skattmästaren, kapten W. Liungman, Vasagatan 33, Göteborg. Årsavgiften utgör 10 kr. för understödjande och 5 kr. för vanliga medlemmar. Ständigt ledamotskap erhålles mot erläggande av 100 kr. en gång för alla.

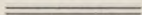
Föreningar ingår som korporativa medlemmar, varvid avgiften bestämes i varje särskilt fall. Den, som insänder uppteckningar till arkivet, räknas som korresponderande medlem.

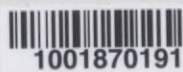
Alla hembygdsintresserade västsvenskar bör ingå som medlemmar i Västsvenska Folkminnesföreningen.

Torsby (Värmland) 31 aug. 1923.

David Arill.

Sekreterare.

1001870191

Norrköpings Tidningars Tryckeri
Norrköping
1923

NORRÖPINGS
STADS-
BIBLIOTEK